

Boekbesprekingen

Nathal Severijns, februari 2010. Schelpen aan de Belgische kust. Gloria Maris, 47(5-6). Belgische Vereniging voor Conchylologie, Antwerpen, 67pp. Paperback, 15 x 21 cm, ISSN 0778-4767, 8,00 € www.bvc-gloriamaris.be

Als dubbelnummer van hun tijdschrift heeft de Belgische Vereniging voor Conchylologie (BVC) een themanummer gepubliceerd over de Belgische malacofauna. Het boekje is een grondige herwerking van een eerdere uitgave van de BVC, Delsaerd & Steppe (1995).

Iedere lezer van de Strandvlo beseft dat de zeefauna van de Belgische wateren geen stabiele samenstelling heeft, maar in beweging is. Daar zijn zowel natuurlijke factoren, bijv. opwarming van het zeewater of populatiedynamiek van de soorten, als menselijke bedrijvigheid, zoals scheepvaart en visserij, oorzaken van. Het leek de vereniging aangewezen geen nieuwe druk van Delsaerd & Steppe te verzorgen, maar een volledig nieuwe uitgave te maken, met de recentste informatie over de toestand van onze schelpen.

De auteur is daar aardig in gelukt, hoewel detailkritiek hier en daar mogelijk is. In 50 bladzijden tekst en 11 platen met kleurenfoto's van schelpen passeren een 90-tal soorten de revue. Dit is een selectie van die soorten met de grootste trefkans op het Belgisch strand. Waarschijnlijk kunt u er 99% van uw vondsten mee bepalen. De scherpte van de foto's is niet altijd optimaal, maar voldoende voor een herkenning van de soort. Van wulk, fuikhoren en tepelhoren worden ook de legsels opgenomen. Van de laatste soort wordt ook een met ruwe zeerasp begroeid exemplaar getoond en een typisch boorgatje in een tweekleppige. Er is ook enige aandacht voor opvallende (sub)fossiele schelpen die op het strand kunnen opduiken. Kleine kanttekening: *Megacardita* heet al enige tijd *Venericor*. De belangrijkste kenmerken worden zo nodig op een extra zwart-witfoto aangeduid, tussen de beschrijvende tekst ingelast.

Een literatuurlijst sluit het tekstgedeelte af. Daar mis ik wel enkele Nederlandse titels. Het zou een keuze kunnen geweest zijn om alleen de Belgische titels op te nemen, maar de aanwezigheid van Entrop (1959, 1965, 1972) ontkracht deze gedachte.

Het formaat van het boekje laat toe dat het gemakkelijk kan meegenomen worden naar het strand.

Als er al één kritische noot mag zijn, dan wel deze: de uitgave heeft een strakke redactionele hand ontbeerd.

Soms laat een formulering wel eens te wensen over, hoewel duidelijk is wat de auteur bedoelt. Zo op p.4: fossiele schelpen op onze stranden zijn niet noodzakelijk afkomstig van "fossiele zandbanken", zoals de auteur stelt. Ze komen daar terecht door uitspoeling uit het hinterland en van oude geologische lagen vóór de kust, die door stromingen, stormen en baggerwerken aangesneden worden of zelfs moedwillig op de stranden gespoten worden, waarna diezelfde stormen, stromingen en getijden de schelpen weer

verspreiden. Hopelijk wordt met “regelmatig aangevoerd door de visserij voor consumptie” onder de kamschelp niet onze visserij bedoeld. Hier en daar in het boekje blijkt dat het helpen uitroeien van de term ‘golfbreker’ waar eigenlijk een strandhoofd bedoeld wordt, niet aan de auteur besteed is.

Er zijn enkele ongelukkige tikfouten aan te geven: ISSN (kaft), IJzermonding (p.22), imigrant (p.23), Onaba (p.54)...

Het is de gewoonte dat wetenschappelijke namen cursief afgedrukt worden, maar afkortingen zoals sp. (niet spec. zoals op pp.31 en 48) voor een specimen waarvan men wel de genusnaam kent, maar niet de soort, worden even traditioneel niet tot die wetenschappelijke naam gerekend en verdienen dus geen cursief. Dit geldt voor alle afkortingen en andere elementen die niet een lid van een wetenschappelijke naam zijn: cf. (p. 43), forma, non (p. 20)... Eigenlijk zijn auteur/redactie daar van op de hoogte, want op bijv. pp. 51 en 54 is het wel correct gedaan.

Persoonlijk kan ik, als Bourgondische Vlaming, een opmerking als “gesmaakte lekkernij” of “aangenaam van smaak” wel smaken bij soorten als alikruik, kokkel, zaagje, stevige en halfgeknotte strandschelp. Mag ik uit het ontbreken ervan bij oester en mossel concluderen dat de auteur deze minder kan waarderen? Verder dan een vermelding dat de soorten gekweekt worden, komt hij niet. Mosselen worden trouwens in Frankrijk meer gekweekt dan de tekst suggereert. Dat ook grote mantel, in de keuken beter gekend als sint-jakobsschelp, gegeten wordt, moet niet onder die soort gezocht worden, maar in de tekst van zijn kleine verwant, de bonte mantel. En wat met de ondertussen door onze noorderburen beviste en gecommmercialiseerde nieuwkomer, de Amerikaanse zwaardschede? Lekker of niet? Dit feit, visserij en appreciatie, wordt niet meegedeeld aan de lezer. Toegegeven, *de gustibus et coloribus non est disputandum*, als ik even een bardewevertje mag doen. Probeer ze eens als u straks in Spanje op vakantie bent, want daar komen deze zwaardscheden uit de Noordzee hoofdzakelijk terecht.

Tot die tijd (en erna) moet u het aan onze kust doen, met mosselen en oesters op restaurant (wildpluk mag niet) en dit boekje in strand- of excursietas.

Redactie (GR)

Koen Fraussen & Stefaan Wera, maart 2010. Schelpen aan de Belgische kust. Weet wat je vindt op het strand. Lannoo, Tielt, 144 p. Paperback, 17 x 23 cm, ISBN 9789020989502, aanbevolen prijs in de boekhandel 19,95 €

Bij Lannoo, de gekende uitgever van Tielt, verscheen onder de imprint LannooCampus, de academische dochter met aparte zetel in Leuven, een “Natuurgid” zoals het in de marge van de kaft vermeld wordt.

Het gebeurt niet zo dikwijls dat er Belgische Nederlandstalige literatuur verschijnt over mariene fauna en flora. Des te verrassender is dan de vaststelling dat er in nauwelijks